

זה הדבר

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 45, 29 בנובמבר 2017

48 כאן ועכשיו

השבוע מלאו 70 שנים להחלטת החלוקה בדבר הקמת שתי מדינות. כל הסכם יצטרך להתמודד עם השלכות ההחלטה שלא קוימה והמלחמה שלא נסתיימה

(פליטים חיצוניים); חלק הוגלו מבתיהם ומאדמתם בשטח מדינת ישראל ונושלו מרכושם (פליטים פנימיים). ישראל

מנעה מאז מפליטים חיצוניים לשוב לארץ ומפליטים פנימיים - לחזור למקומותיהם, והטילה ממשל צבאי על הערבים והכפרים הערביים. מוסדותיה הדתיים, התרבותיים, החינוכיים, הכלכליים והפוליטיים של החברה הפלסטינית בוטלו. ישראל כבשה את רוב השטח שיועד למדינה הפלסטינית בתכנית החלוקה; ירדן ומצרים כבשו את היתר. פלסטין, כישות חברתית ופוליטית, נעלמה. הסוציולוג ברוך קימרינג טבע את המונח Politicide כדי לתאר הרס ישות מדינית וכדי להבחינו מהמושג ג'נוסייד שמשמעותו השמדת עם פיזית. זו גם המשמעות של הנכבה, השם בו מתארים הפלסטינים את האסון של 1948 שהיהודים מכנים מלחמת שחרור או עצמאות.

מלחמת 48 מעולם לא נסתיימה. ישראל השתתפה מאז במלחמות רבות, אך תוצאות החלטת האו"ם מ-29.11.47 נותרו לב הסכסוך כולו. גם אם יושגו הסכמים בין ישראל והרשות הפלסטינית, גם אם יושג שלום עם מדינות ערב, עדיין יישאר בתוקפו אי הצדק שנעשה לפליטים הפלסטינים בפזורה ולפלסטינים אזרחי ישראל. על הפרק: איחוד משפחות, החזרת קרקעות פרטיות שהופקעו, החזרת שטחים ונכסים ציבוריים, פיצוי על רכוש שנבזז והוחרם והקצאת שטחים לפיתוח עירוני וכפרי, הכרה במוסדות המיעוט הערבי

בישראל, הכרה בשפה הערבית ובתרבות הערבית.

על הישראלים להכיר בעוול שנעשה כאן ב-48, להכיר במדינה פלסטינית עצמאית בצד ישראל, בקווי 67 ולבנות חברה של כל אזרחיה. אם לא נעשה כן, עלול לחזור על עצמו מה שהתרחש אז, טיהור אתני.

ב-29.11.47, לפני 70 שנה בדיוק, נתקבלה בעצרת האו"ם החלטה 181 בדבר הקמת שתי מדינות בפלסטין

המנדטורית. באותו יום נולדה גם אחותי היחידה. הייתי אז בן 6. גרנו ברחוב שינקין בת"א. אבא ואני הלכנו עם אמא לבית החולים הדסה ברחוב מזא"ה. בכיכר מגן דוד התאספנו המונים. ברמקולים נשמעו הצבעותיהן של מדינות העולם: "כן", "לא", "נמנעת". בהיודע התוצאות, רקדו ההמונים במעגלים. חזרנו לבית החולים לפנות בוקר, והתבשרתי כי אחותי נולדה. הידיעות על הרוגים כבר נפוצו ואנשים במסדרונות בית החולים סיפרו על התקפה באוטובוס.

החלטה 181 מעולם לא יצאה לפועל. היא הורתה על הקמת שתי מדינות, הענקת מעמד בינ"ל לירושלים ואחדות כלכלית בין שתי המדינות (ר' תמונה, צילום: ויקימדיה). הקומוניסטים היהודים והפלסטינים תמכו בהחלטה 181. מרבית המוסדות הפלסטינים – התנגדו עקרונית ובשל פרופורציית החלוקה: שליש מיושבי הארץ, היהודים, יועדו להתיישב ב-56% ממנה. גם במדינות "חלוקה" אחרות, למשל אירלנד, הודו וקפריסין, קבוצת הרוב התנגדה לחלוקה. היישוב הציוני המאורגן אמנם קיבל באופן רשמי את החלוקה, אך עד מהרה החלו מעשי הכיבוש והגירוש ביישובים הערביים. עד היום, מסרבים הלאומנים הישראלים לוותר על "שטחי מולדתם" ומתנגדים להקמת מדינה פלסטינית בצד ישראל.

מלחמת אזרחים עקובה מדם פרצה בין יהודים וערבים כבר ב-47. בהמשך הצטרפו למלחמה גם כמה מדינות ערביות. הסכסוך הביין-קהילתי התעצם והפך בין-מדינתי.

בעקבות המלחמה נותצה החברה הערבית, והפלסטינים נותרו בישראל מיעוט קטן: רובם, כ-750,000 איש, גלו וגורשו ממקומותיהם. חלק גורשו אל מחוץ לשטח ישראל

מכתבים למערכת

גורים אותנו למבוי הסתום של מדינת הלכה

חברי הכנסת מטעם יהדות התורה המציעים להרחיב את סמכויות בתי הדין הרבניים, ואיתם יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט, ח"כ ניסן סלומינסקי (הבית היהודי), שופכים דמעות תנין על כך שמונעים מהם "להתדיין לפי אמונתם".

ואולם, ברור לכל כי מטרת החוק להרחיב את סמכויות בתי הדין הרבניים גם לעניינים אזרחיים ולייצר אלטרנטיבה לחוק הישראלי. הם חפצים גם לסדר ג'ובים נוספים בבתי הדין הרבניים. הרי, כעת יכול כל אדם לגשת באופן פרטי לבית דין רבני. המאבק נגד הרחבת סמכויותיהם של בתי הדין הרבניים אינו ניסיון למנוע מאנשים לחיות לפי אמונתם, כי אם מאבק נגד כפייה.

לפי התיקון המוצע לחוק, יורחבו סמכויות בתי הדין הרבניים עד כדי זכות לבצע בוררות בכל העניינים האזרחיים. כך זה נעשה, מתחת לרדאר ובמסווה של תיקון תמים לחוק. גם התיקונים בהצעה שעשתה הממשלה, החרגת נושאים מסוימים מהסמכות החדשה של בתי הדין הרבניים, אינם נותנים מענה אמתי לסוגיה העקרונית: בתי הדין הרבניים יחליפו הלכה למעשה גופי בוררות אזרחיים. אזרחי ישראל יידרשו לממן ערכאה שיפוטית שאינה כפופה לחוק הישראלי או לעקרונות יסוד דמוקרטיים.

גם דרישת "ההסכמה" שצריכה להיות תנאי לבוררות ובתי הדין מנופפים בה – עומדת על כרעי תרנגולת. לאחרונה חשף ארגון מבוי סתום הסכם גירושין שבו האישה הוכרחה "בהסכמה" להעביר את כל התיקים שפתחה בערכאה אזרחית לבית הדין הרבני, ואף התחייבה כי כל דיון עתידי יתקיים בבית הדין הרבני.

למרבה הצער, בתי הדין אינם מייחסים אותה חשיבות להסכמת הצדדים כאשר מדובר בדיני גירושין (מזונות, רכוש ומשמורת). במקרים אלה, אם אחד מבני הזוג מקדים ותובע בבית הדין הרבני, בתביעתו ידון ביה"ד הרבני. גם אם נעשה הדבר בניגוד לרצון הצד השני.

כארגון המייצג נשים בבתי דין רבניים, אנחנו מכירות את העומס הבלתי-נסבל ואת עינויי הדין שבני הזוג נאלצים לעבור. הדיונים נדחים שוב ושוב; גם כשמתכנס סוף סוף בית הדין, שופטים נעדרים מדיונים. דרישת בתי הדין לתוספות של תקציבים ותקנים כדי לענות על בעיות אלה לא נענתה. כיצד מנכ"ל בתי הדין, הרב שמעון יעקובי, חבר בוועדה הממשלתית, מצהיר כי לא תידרש תוספת תקציבים ותקנים גם לאחר שבית הדין יפעל כבורר?

הצעות החוק האחרונות בנושאי דת ומדינה (חוק המשפט העברי, חוק הלאום והרחבת סמכות בתי דין רבניים) הן ניסיון למהפכה חוקתית ומשפטית. אנחנו צועדים אל עבר מדינת הלכה.

בתיה כהנא-דרור, משפטנית

מנכ"לית ארגון מבוי סתום למען מסורבות גט

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל:

zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

שקט, שופטים

"שופט בימ"ש השלום חתם השבוע על צו איסור פרסום חריג. לבקשת המשטרה, נאסר על התקשורת ועל כלל הציבור בישראל לדווח על מידע שפורסם או יפורסם בתקשורת הזרה על פרשה שנבדקת בחודשים האחרונים. השופט אסר גם על פרסום רמזים ישירים ועקיפים ומידע חלקי מתוך אותם פרסומים זרים, והדגיש כי האיסור חל גם על פרסומים ברשתות החברתיות. השופט אישר לכלי התקשורת לפרסם משפט אחד, דל בפרטים, בנוגע לפרשה שפרטיה כבר דווחו בתקשורת הישראלית זה מכבר."

(העין השביעית, 15.11)

משולש ברמודה

"המשטרה תפתח שתי תחנות משטרה בשתי מועצות ערביות במשולש: ג'סר אזורקא וכפר כנא. את פתיחת התחנות יחנכו רה"מ בנימין נתניהו ויוזם התכנית, השר לביטחון הפנים גלעד ארדן."

(ישראל היום, 14.11)

בא לברך ויצא מקלל

"מליאת הכנסת אישרה באחרונה את העלאת שכר המינימום. 59 חברי כנסת הצביעו פה אחד וקבעו שהעלאת השכר ב-300 שקל תיכנס לתוקף ב-1 בדצמבר 2017. על פניו, זהו צעד מבורך, שאמור לצמצם את הפערים הגדולים בחברה הישראלית. עם זאת, נדמה שמבול הברכות דחק הצדה את ההתייחסות להשלכות אפשריות של המהלך. הדרך לגיהינום רצופה כוונות טובות. כפי שמוכיחים ניסיונות העבר, כוחות השוק ומדינות אחרות – העלאת שכר המינימום דווקא עלולה לפגוע בעובדים החלשים במקום לסייע להם."

(נמרוד רטנר, "דה מרקר", 16.11)

מהנעשה בסלאמלנד

"גונטז': צבע סגול זה הצבע שמזוהה פוליטית איתך. הכרזות והכל.

סלאם: זה לא נכון. זה הצבע שאנחנו צובעים את כל הכבישים לפי החוק. המדרכה צבועה בכחול-לבן ולבן-אדום. רק למעלה צבוע סגול. כעיתונאי מוצלח אתה צריך לבוא ולצלם.

גונטז': אדוני, יש לי את הצילומים. אני רואה את אבני השפה.

סלאם: אין אבני שפה בסגול.

גונטז': אבל למה אתה אומר שזה לא הצבע שלך בכחירות?

סלאם: זה הצבע של 'נאסרתי'. זה סגול.

גונטז': 'נאסרתי' זה שם המפלגה שלך, נכון?

סלאם: תודה רבה. נגמר הזמן שלך! "

(שיחה בין העיתונאי ניר גונטז' לראש עיריית נצרת,

על סלאם, שפורסמה במוסף "הארץ", 17.11)

להכנסה חודשית נמוכה באופן משמעותי. על הנהג המתחרה מטעם "אובר" אין מוטלות הוצאות נלוות אלה, והוא אפילו אינו מועסק של החברה. כך יוצרים תחרות בין עובדים, וגורמים לפגיעה באוכלוסיית נהגי המוניות.

ואולם, הצרה עם "אובר" ודומותיה איננה רק שחיקת השכר של העובדים (עובדיה שלה ועובדי המתחרות), וגם לא התנהלות המפוקפקת ביחס לביטחון המידע וביטחון הנוסעים (מנכ"ל החברה הודה השבוע, כי טוויחה גניבת פרטיהם של 57 מיליון משתמשים ברחבי העולם).

הבעיה העיקרית עם "אובר", שהיא אינה מחליפה נסיעה במונית וגם לא ברכב פרטי. מחקר חדש של המוסד ללימודי תעבורה (ITS) מגלה, כי כ-60% מנסיעות "אובר" החליפו שגרה של הליכה ברגל, נסיעה באופניים ובתחבורה ציבורית. בניגוד לדעה הרווחת, כאילו "אובר" מצמצמת זיהום אוויר ואחזקת רכב פרטי, שירות "אובר" מוסיף נסיעות שלא היו מתרחשות לולא הוצע. נוסף לכך, השרות פוגע אנושות בתחבורה הציבורית. במקומות רבים בעולם באים שירותי "אובר" גם על חשבון האוטובוסים הציבוריים.

נחזור לטענתו של חרל"פ. הוא סובר כי "מסתמנת פניית פרסה בתרבות הקפיטליסטית. המכונית תחדל להיות מוצר נחשק, ותהפוך כלי הסעה בזמניות גבוהה". אולי. אבל העובדה שחברות ענק יציעו לנו מערך שלם של נהגים מזדמנים – אינה מעידה על קץ הניצול, כי אם על ההיפך הגמור. לדברי ד"ר דותן לשם, כ-15% מהעובדים בארה"ב אינם מועסקים במקומות עבודה אלא ב"חלטורות" מטעם חברות "הכלכלה השיתופית". בעוד שבתעשיית המלונאות, למשל, יש זכויות סוציאליות גם לחדרניות, ב-Airbnb איש אינו דואג לתנאי העבודה של אנשי התחזוקה והניקיון.

נוסף על כך, חברות אלה פוגעות במרקם החיים העירוני. בתוך חודשיים, פחות או יותר, מניבה בדידת Airbnb את הסכום שמניבים דמי שכירות בדירה "ריגלה" בשנה שלמה. שכונת המגורים הפכה גם היא עסק כלכלי, ונוצרות "דירות רפאים" היוצאות משוק השכירות ומעלות את שכר הדירה של אחרות. כלכלה שיתופית? תלוי מי משתתף בחגיגה. 800 איש משכירים 5,000 דירות Airbnb בתל-אביב (כ-4.5% מכלל הדירות בעיר), כך חשף ב"הארץ" החודש משה גלעד. היטיב לתאר זאת ארו ריבין ב"דבר ראשון" (18.1): "אם יש לך חדר פנוי בבית, הרי את בעצם 'משקיעת נדל"ן' שיכולה לתרגם אותו לזרם הכנסות מניב. הטכנולוגיה הופכת את המסחר לקל יותר, וסופה בפירוק המונח 'משרה' ומקום עבודה; לסט חלקי של פעולות שניתן להעביר למיקור חוץ קצר טווח. מכאן נובע גם הבלבול בהגדרות. מובילי השיטה מעדיפים לקרוא לה 'כלכלת השיתוף' אף ששיטותיהם מבצעות את ההיפך משיתוף – ניכוס ומסחור".

מובן אפוא מדוע אנשי הימין הכלכלי הם תומכים נלהבים של "הכלכלה השיתופית". אלה יתפסו טרמפ על מאבק נהגי המוניות, וישיבו לנהגים: תיאבקו למען ביטול הרגולציה הממלכתית – לא נגד חברה המנסה "לפתוח את השוק לתחרות". המצדדים בכלכלה זו אינם מתעניינים בצעירים המבקשים להילחם ביוקר המחייה, ובטח שלא בנהגי המוניות המתמודדים עם מצוקה בלתי-אפשרית. ערים רבות נרתמות למאבק נגד רמאי "הכלכלה השיתופית". גם בישראל מתארגנים נהגי המוניות נגד ניסיון הממשלה להתיר לחברת "אובר" לפעול. המאבק אינו צובר תאוצה בקרב הציבור הישראלי, גם זה הפוליטי. התקשורת מציגה את נהגי המוניות כקבוצה סחטנית או כ"חמומי מוח" נלעגים; מרבית הציבור נותר אדיש למצוקה. תנו לו להתרווח במושב האחורי, תהא זו "אובר" או "קסטל".

אובר. טכנולוגיה חדשה, ניצול ישן (צילום: ויקימדיה)

מי לא שותף בכלכלה השיתופית?

**בניגוד לתקוות שרבים תולים ב"אובר",
חברה זו ודומותיה מעמיקות את הניצול**

מאת יוסף לאור

שמואל חרל"פ, יו"ר יבואנית הרכב כלמוביל, הילל בשבוע שעבר על גבי דפי "דה-מרקר" (20.11) את שירותי ההסעות של חברת "אובר", ואף טען כי זו מגשימה את חזונו של קרל מרקס. לא פחות. מדוע? הכלכלה השיתופית מסמלת לטענתו "מעבר מבעלות לשימוש [...] מקניין פרטי לשיתופי. כל זאת בלי דיקטטורה של הפרולטריון אלא באופן וולונטרי לגמרי, כמו בקיבוצים. ניגשים למחסן הבגדים של הקיבוץ התחבורתי ובוחרים הסעה לשימוש חוזר".

נניח לכישורי הכתיבה הפולמוסית של חרל"פ. טענתו די רווחת בעיתון שמעניק לו במה. הוא אינו הכותב היחיד ב"דה מרקר" הרואה בקפיטליזם הגלובלי אופק לצמצום הפערים החברתיים וקורא לאפשר לחברת "אובר" לפעול בישראל. פעילות החברה בישראל היא נושא לוויכוח כבר למעלה משנה בין משרד התחבורה, ראש הממשלה וארגון נהגי המוניות. השבוע נחלה "אובר" מפלה בבית המשפט, כשזה חיבבה להפסיק תוך ימים את ההסעות הפיאראטיות.

באורח פלא, המלינים על "ועדי העובדים הגדולים", על "חוסר היעילות במשק הישראלי" והמטיפים לליברליזציה של הכלכלה הם התומכים הנלהבים ביותר של החברות "אובר" ו-Airbnb; פעמים רבות תוך שימוש בטיעונים "חברתיים" או המתחזים לכאלה.

בדומה לכך, הביטוי "יוקר המחייה" נעשה חלק מהלקסיקון הישראלי מאז המחאה של קיץ 2011. על דרישות רבות שהעלו המפגינים, השיבה הממשלה באמצעות יוזמות ניא-ליברליות מובהקות. ובכן, כולנו מעוניינים להוריד את יוקר המחייה ואת הסכומים הגבוהים שאנו משלמים עבור השימוש בתחבורה ציבורית, אך השאלה על חשבון מה ומי.

חברת "אובר" בישראל הודיעה בתחילת החודש, שלא בהסכמת משרד התחבורה, כי שירותי ההסעות שלה בכלי רכב פרטיים החלו לפעול, והבטיחה כי אלה יהיו זולים בעשרות אחוזים ממחירי הנסיעות במונית. נהגי המוניות משלמים עבור רישיון ומספר מונית ועבור ביטוח היקר עשרות מונים מביטוח הרכב הפרטי (שישלמו נהגי "אובר"). בשל התחרות, יצטרך נהג המונית, בין לילה, להתרגל

ערביות ועוד שלישי – יוצאות ברית המועצות ואתיופיה. כמו כן, בעקבות 70% מניסיונות רצח נשים בעשור האחרון, לא הוגש כתב אישום. מאות נשים נאלצות להמשיך לחיות באותו בית עם אדם שניסה לרצוח אותן ולא יהסס לעשות כן שוב. המשטרה ממשיכה שלא לפעול, והרשויות ממשיכות להסיר מעצמן את האחריות.

ח"כ תומא-סלימאן הגיבה לממצאי הדו"ח: "גברים אלימים ומוכרים לרשויות ממשיכים להטיל אימה על נשים, גם על אלה האזורות אומץ ומתלוננות. ברור לגמרי אילו נשים שקופות במיוחד בעיני החוק".

מי מפחד משוויון הזדמנויות? שרי הממשלה!

ועדת השרים לענייני חקיקה החליטה השבוע (26.11) להתנגד להצעת חוק המעגנת את זכותו של כל תלמיד בישראל לשוויון הזדמנויות בחינוך.

את ההצעה הגישו ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש), הרשימה המשותפת) וח"כ יעקב מרגי (ש"ס), יו"ר ועדת החינוך בכנסת. כ-5,000 ילדים ערבים בגיל 3-5 בנגב מחכים למסגרות לימודים כבר יותר משנתיים; עשרות אלפי שעות לימוד עדיין חסרות בחינוך הערבי בהשוואה לשעות המוקצות בחינוך היהודי. זאת, נוסף למחסור באלפי כיתות לימוד ביישובים הערביים. ההשקעה הממוצעת של משרד החינוך בתלמיד ערבי בתיכון עומדת על 20,800 ש"ח לתלמיד, בהשוואה ל-33,000 בתלמיד יהודי בחינוך הממלכתי-דתי ול-27,000 בתלמיד יהודי בחינוך הממלכתי החילוני.

ח"כ ג'בארין אמר בתגובה, כי "ממשלת ישראל היא הממשלה היחידה בעולם שמצהירה מפורשות שהיא מתנגדת לעקרון הבסיסי והאוניברסלי של שוויון הזדמנויות בחינוך לכל תלמיד. נראה שבמשרד החינוך מתכננים להמשיך בהקצאה המפלה של המשאבים בחינוך, והתלמידים המוחלשים במערכת ימשיכו לסבול מקיפוח ומת-תקצוב".

פיטורים המוניים בטבע: עוד דוגמא לקפיטליזם חזירי

מנכ"ל טבע הנכנס קאר שולץ מתכנן לפטר כ-1,700 מעובדי התאגיד בישראל במסגרת תכנית התייעלות חדשה. כך חשפה בשבוע שעבר (23.11) גלי וינרב בעיתון "גלובס". זאת ועוד, לפי פרסומים בתקשורת קיבל המנכ"ל החדש שולץ מענק חתימה בשיעור של 20 מיליון דולר. ארז ויגודמן, קודמו, הרוויח רק ב-2016 כ-20 מיליון שקלים. ח"כ דב חנין (חד"ש, הרשימה המשותפת) אמר בתגובה: "הנהלת 'טבע' מתכננת לפטר למעלה מ-1,700 עובדים ישראלים, שמאחוריהם 1,700 משפחות. בהנהלת טבע החליטו לנקוט צעד זה בטענה שנקלעו לקשיים והרווחיות של החברה ירדה. ירדה, אך רחוקה מאוד להיעלם. על מנת שבעלי החברה ירוויחו יותר ויכניסו בסוף השנה יותר לכיסם – מקצעים בעובדים במקום ברווחים. "כל זה שערורייתי במיוחד, שכן חברת 'טבע' הרוויחה מיליארדי שקלים בשל הטבות מס שנותנת לה ממשלת ישראל. הממשלה לכאורה 'מתמרצת' את החברה לייצר מקומות עבודה. אכן, מעשייה קפיטליסטית נוספת שהוכחה כסיפור ריק ושקר".

נפתחה מחדש חקירת הירי בח"כ איימן עודה

סרטון חדש, שחשף עיתונאי "אל-ג'זירה" והופץ בתקשורת הישראלית בשבוע שעבר, מראה בבירור שוטר מרסס גז פלפל בעיניו של יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה, באום אל-חיראן בליל ה-18 בינואר.

בעקבות הסרטון, נפתחה מחדש חקירת מח"ש. ח"כ עודה התארח ב"לונדון וקירשנבאום" והגיב על הממצאים החדשים באומרו: "ניגשתי לשם בהיותו חבר כנסת, הצגתי את עצמי. אנשי הביטחון חיכו בנשק שלוף. אני הגעתי לבדי, והם ריססו אותי בגז פלפל. לאחר מכן, הם גם ירו בי בכדור ספוג, אף על פי שהם ידעו כי אני חבר כנסת".

עוד הוא הוסיף: "אבל הירי בי אינו הסיפור העיקרי. יש פה סיפור גדול יותר, והוא יעקוב מוסא אבו-אלקיעאן. לאחר שנרצח, השוטרים הותירו אותו להתבוסס בדמו יותר מחצי שעה. האשימו אותו בחברות בדאעש, אמרו שהוא מחבל בן מעולה. במקום מתוקן, אמורים היו אלשיך וארדן להתפטר באותו שבוע".

70% מניסיונות רצח הנשים בישראל לא נסתיימו בכתב אישום

מסמך שהוכן לבקשת ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש), הרשימה המשותפת), יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי, מגלה תמונה עגומה: אחת מכל שלוש נרצחות התלוננה לפני כן במשטרה. שלישי מהנרצחות –

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע

בדואר אלקטרוני

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח
כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות
המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה
הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

אש בלי עשן

כחלון מאפשר לענקית הטבק פיליפ מוריס לחמוק מתשלום מס; מוצר חדש של החברה מוצג כאלטרנטיבה לא-מזיקה לעישון, אף ששיווקו אסור במרבית העולם

מאת אפרים דויד

מזה שנה נמכרת הסיגרית אייקוס בישראל בפטור מלא ממס. החודש (15.11) עתרו לבג"ץ העמותה לדמוקרטיה מתקדמת והמיזם למיגור העישון בדרישה לחייב את שר האוצר כחלון להטיל מס על הסיגרית החדשה של חברת הענק פיליפ מוריס. החברה טוענת כי המוצר החדש (ר' תמונה, צילום: "זו הדרך") מאפשר לצרוך את הטבק באמצעות אידוי (ולא בעירה), ובכך להימנע ממרבית הנזקים הבריאותיים שטומנות בחובן הסיגריות הרגילות.

ואולם, רופאים מזהירים מפני המוצר החדש. בהצהרת ההסתדרות הרפואית בעניין נכתב כך: "הכנסת מוצר חדש לשוק בישראל, המשווק בידי חברות הטבק באגרסיביות, מהווה מצב חירום מבחינת בריאות הציבור, שעלול להחזיר לאחור את כל הישגי ישראל בתחום המלחמה בעישון,

לגרם למוות ולמחלות קשות של הישראלים, ולנזק כלכלי למשק הישראלי". פיליפ מוריס, מצדה, מאיימת: "המדינה מעודדת אותנו להמשיך ולהתמקד במוצרי טבק מסורתיים".

בדצמבר 2016 פרסמה חברת הענק כי היא צופה עלייה משמעותית בפעילות שלה בענף מוצרי העישון האלטרנטיביים. לפי תחזיות החברה, ענף זה יוסיף למכירות החברה 1.2 מיליארד דולר בשנה עד 2020 (שוק הסיגריות בעולם - כ-130 מיליארד דולר בשנה). כיום, חברת פיליפ מוריס היא יבואנית הסיגריות הגדולה בישראל והיא אחראית לשיווק ולקידום מותגי הסיגריות מרלבורו, נקסט, L&M, פרלמנט וצ'סטרפילד בכ-8,500 נקודות מכירה.

כאמור, מקלוני הטבק שנמכרים כחלק ממערכת אייקוס פטורים לחלוטין ממס. זאת, בניגוד לסיגריות רגילות, ששיעור המס עליהן מגיע עד ל-80% ממחירן. מאיר לוין, המשנה ליועמ"ש, הודיע כבר בספטמבר לכחלון כי לא יוכל להגן בבג"ץ על סירובו התקיף של שר האוצר להטיל על אייקוס מס זהה לזה המוטל על סיגריות רגילות.

כחלון לא חותם

כמעט חצי שנה מסרב שר האוצר כחלון לחתום על הצו המונח על שולחנו למיסוי סיגריות אייקוס בשיעור המקובל למוצרי טבק. היועמ"ש קרא לסדר את שר האוצר בגין סירובו, וזו אינה הפעם הראשונה בה הזהיר היועמ"ש מפני התנהלות הממשלה בנושא סיגריות אייקוס: במאוס הוא התערב כאשר השר ליצמן ניסה לאפשר לפיליפ מוריס לשווק את אייקוס בלי כל מגבלה החלה על מוצרי עישון.

זו גם לא תהיה הפעם הראשונה שבית המשפט בישראל ידון בסיגריית אייקוס. ביוני עתר אדיר נתן, וטען באמצעות באי-כוחו כי הסיגרית החדשה מסוכנת יותר מכפי שטוענת החברה. לטענת נתן, פיליפ מוריס מסתירה את התכונות האמתיות של המוצר. לפי כתב התביעה, נתן "סבל מתסמינים חריגים, ובהם לחץ בחזה, צמרמורת ובחילות".

מציבור מעשנים לעכברי מעבדה

פיליפ מוריס מוסיפה חטא על פשע כאשר היא הופכת את ציבור המעשנים בישראל, כחמישית מהאוכלוסייה, לשפני הניסויים שלה. מנהל המזון והתרופות האמריקאי (FDA) טרם אישר את אייקוס לשימוש בארה"ב, שכן לא נערכו לגביו מחקרים מספקים.

הרשויות בארצות הברית אסרו בינתיים את הפצת אייקוס, עד שהשפעותיו יילמדו לעומק. ישראל היא אחת המדינות היחידות בעולם שאישרו את השימוש במוצר. כחלון שאינו חותם על הצווים, גם מסרב להיפגש עם ארגוני רופאים וחולים, ולא סיפק אפילו הסברים לסירובו להטיל מס.

חברת הענק האמריקאית תגרוף את המיליארדים ו"תקבור" אותם באחד ממקלטי המס ברחבי העולם. הציבור הישראלי יישא בהוצאות האשפוז והטיפול ברבבות חולים.

גם מי שאינו מתנגד לעישון בכלל, מן הראוי שיתרעם על כך שחברת ענק כפיליפ מוריס תחמוק מתשלום מסים שיוקצו לרווחת הציבור, ובו בזמן תבצע דה-פקטו ניסויים בבני אדם ותשווק בישראל מוצר טבק האסור לשיווק במרבית מדינות העולם.

הנשיא המודח בביקור בדרום אפריקה (אפריל 2015, צילום: GCIS)

לקחים מזימבואה

שקיעה כלכלית בעקבות כניעה לתכתיב הניאו-ליברלי ומחלוקות בתנועה לשחרור לאומי הובילו להחלפת הנשיא

צבא זימבואה הודיע לפני כשבועיים כי הוא מחזיק בנשיא היוצא רוברט מוגאבה. אמרסון מנגוואה, סגנו של הנשיא המודח, הושבע באופן רשמי לתפקיד הנשיא בסוף השבוע האחרון. מנגוואה, שהיה בעל ברית ותיק של מוגאבה, פוטר בתחילת החודש ונמלט מזימבואה, אולם הצליח לגייס את הצבא לצדו ולבצע הפיכה. עם השבעתו, הבטיח לכוון דמוקרטיה במדינה וביקש את עזרת השכנות בכך.

כחלק מפעילות הסולידריות הבינלאומית שלה עם זימבואה, שלחה המפלגה הקומוניסטית של דרום אפריקה באוגוסט 2000, בעיצומו של המשבר הכלכלי שם, משלחת שחיברה דוח שעיקריו מובאים כאן, יחד עם גילוי דעת שפרסמה המפלגה בביטאונה בימים אלה. אמנם הנתונים השתנו, אך הדוח עודנו תקף.

קל להאשים את מוגאבה האיש במצבה של זימבואה, אך חשוב יותר לראות כי כוחות מבניים, פוליטיים, כלכליים וחברתיים, הן ברמה הלאומית והן ברמה הבינלאומית, תמכו באופן פעיל בצעדים שהובילו להתדרדרות הכלכלית של המדינה ולמשבר החריף. קרן המטבע הבינ-לאומית והבנק העולמי, למשל, דחקו בממשלה להנהיג מדיניות צנע ניאו-ליברלית, שהרסה את כלכלת זימבואה. מפלגת השלטון השמאלית היא זו שאכפה את המשטר הכלכלי הניאו-ליברלי בצורה לא-ביקורתית, במקום לקדם אלטרנטיבה דמוקרטית.

ההתפתחויות בזימבואה חשובות מכדי לעסוק בהן באמצעות קלישאות ותיאוריות קונספירציה קליטות. אף על פי שאין להקל ראש בנוכחות של פעולות אנטי-מהפכניות בגיבוי התקשורת המערבית, יהיה זה שגוי לחלוטין להתמקד בנקודה זו. מדינות הגוש המזרחי, למשל, התמוטטו לא רק בשל מהפכת הנגד בתמיכת האימפריאליזם, אלא גם כתוצאה מחולשות פנימיות ומטעויות חמורות של מפלגות השלטון.

ההתפתחויות הנוכחיות בזימבואה הן ביטוי לשלושה גורמים משולבים: המורשת הקולוניאלית בגרסתה העכשווית; ההשפעות של התכנית הכלכלית של שנות התשעים; והביורוקרטיזציה של מפלגת השלטון. אופייה העיקש של המורשת הקולוניאלית התבטא בעיקר באי-שוויון כלכלי מתמשך ובריכוז קרקעות בידי מעטים.

הגורם השני, שזכה בהתעלמות גורפת בכל הפרשנויות המרכזיות, טמון בהשפעות "תכנית ההתאמה המבנית" שכפה הבנק העולמי ב-1991 ויישמה, כאמור, מפלגת השלטון השמאלית. יישום התכנית הוא תוצאה של הגורם השלישי - התבססות כוחה של בורגנות קפיטליסטית וביורוקרטיה מקומית קטנה ושאפתנית, שהפכה תלויה במדינה הפוסט-

קולוניאלית ואשר הפיקה תועלת מהפרטת נכסיה. ההשפעות של מימוש תכנית ההתאמה המבנית תחת ההגמוניה של שכבה זו הן ההסבר המשכנע ביותר לשחיקת כוחה והשפעתה של מפלגת השלטון, ZANU-PF (האיחוד הלאומי של זימבואה האפריקאית - החזית הפטריוטית).

עשר השנים הראשונות לעצמאותה של זימבואה (1990-1980) היו עדות להתקדמות משמעותית ולשיפור במצבם החברתי של רוב העובדים והעניים. ההוצאה השוטפת על בריאות הכפילה את עצמה בעשור זה; ההוצאה הריאלית לנפש במערכת החינוך כמעט שילשה את עצמה. החינוך היסודי בתקופה זו הפך חנם וחובה, וכך הפך נגיש למיליוני ילדים. בתקופה זו ירדו שיעורי תמותת התינוקות ועלו שיעורי כיסוי החיסונים באופן דרמטי (מ-25% ל-85%).

אימוץ התכנית הניאו-ליברלית גרר קיצוץ מסיבי בהוצאות החברתיות, הפרטת מפעלים ממלכתיים, ליברליזציה של הכלכלה, ביטול סובסידיות מזון, הקטנת המגזר הציבורי, פיחות המטבע והכוונת המשק לייצוא על חשבון הביקוש המקומי. הבנק העולמי הבטיח כי שינוי מבני זה ישפר את מצבה של זימבואה ויניב גידול שנתי בהשקעות זרות, הגדלת עודפי המטבע הזר, יצירת מקומות עבודה וצמיחה של כחמישה אחוזים בשנה. אף לא אחת מההבטחות מומשה. המצב הכלכלי והחברתי בזימבואה התדרדר במהירות בשנות ה-90. כל ההישגים של שנות השמונים נמחקו כמעט כליל. גרוע מכך, תכנית זו, כמו כל ארגון מחדש ברוח ניאו-ליברלית, נוהלה באופן ביורוקרטי, בלא מעורבותם של המוני העם וארגוניהם, לרבות איגודים מקצועיים שהתחילו להיתפש כמטרד העלול לחסום את הרפורמות "ההכרחיות".

כבר ב-1992 ירדה ההרשמה לבתי ספר תיכוניים בשבעה אחוזים וחצי. שיעורי תת התזונה בקרב ילדים גדלו ביותר מ-13% בשנה אחת בלבד. גם התפוקה התעשייתית הידרדרה לשפל, והשכר הריאלי נשחק ביותר משליש עד 1997. יותר מ-45 אלף עובדים פוטרו בעשור האחרון של המאה ה-20. מחירי המזון זינקו לשחקים, וכ-61% ממשקי הבית בשנת 1998 נמצאו מתחת לקו העוני.

ב-1995 הגדירו קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי, למרבה הציניות ועזות המצח, את התכנית הכלכלית כהצלחה הראויה לחיקוי וליישום במדינות שכנות. הניסיון בזימבואה מראה כי המפנה הניאו-ליברלי הותיר את המורשת הכלכלית הקולוניאלית בשלמותה, ובמיוחד את הריכוז בידי מעטים של קרקעות ומשאבים כלכליים אחרים. בעקבות יישום התכנית, החזיקו 5,000 בעלי חוות (לבנים ברובם המכריע) ב-60% מהאדמות הראויות לעיבוד בזימבואה, שאוכלוסייתה מונה כ-12 מיליון איש. במידה רבה, ההתרוששות הגוברת של העם בזימבואה היא שהרחיקה את המוני העם ממפלגת השלטון. למרבה הצער, דומות התפתחויות אלה למה שאירע במדינות רבות ביבשת אפריקה. לאחר השגת הכוח הפוליטי והשלטוני, השתנו הבריתות המעמדיות בתוך התנועות לשחרור לאומי. הברית בין מעמד הפועלים, האיכרים וגורמים מתקדמים בבורגנות הזעירה התחלפה בברית בין חלקים של הבורגנות הזעירה לבין הון מקומי ובינלאומי.

הבנייה מחדש של המדינה לאחר כינון העצמאות כללה במקרים רבים דחיקה לשוליים של הפועלים והאיכרים. ללא ההמונים שהורחקו, קידמה הבורגנות הזעירה את האינטרסים שלה ושל הון מקומי ובינלאומי. התוצאה הסופית של התפתחויות אלה היא המשך המבנה הכלכלי של התקופה הקולוניאלית בתנאים חדשים.

הביא לדפוס: י"ל

לקט (מימין) והמורה רמי (צילום: יח"צ)

"פיגומים": משחק סוחף, תסריט מחוכם

הסרט מעניק את הכבוד הראוי
למקצוע ההוראה, אך מותיר אצל
הצופה שאלות רבות לא-פתורות

מאת דבורה ברק

יאיר – בעבר ובהווה – משחקים בתפקידי החברים לספסל הלימודים.

מערכת החינוך אינה מוצגת כמרושעת, אלא כזו שאין ביכולתה לספק תשובות לשאלות האמתיות שמעסיקות את בני הנוער. למשל, סצנת המפגש בין היועצת החינוכית והמנהלת לבין התלמידים מעוררת רחמים. אין לה, ליועצת, אפילו תשובה אחת לשאלותיהם של התלמידים. מערכת החינוך פועלת בסרט כמכלול של פונקציות ביורוקרטיות בלבד: תפקידה להמשיך לפעול, לדאוג לכך שבצלצול ייכנסו מורים ותלמידים לכיתות וכי הבחינות תערכנה במועד.

גם אביו של אשר איננו אב אלים, מרושע או מתעלל. להיפך, בדרכו שלו הוא אב אוהב ודואג. אך הוא רוצה שבנו יהיה כמוהו, ישתלב בעסק הפיגומים המשפחתי. הוא אינו מסוגל לראות עתיד שונה לבנו. כמו כן, בולטת בהיעדרה דמות אם בסרט. אמו של אשר נטשה אותו כשהיה תינוק. הוא מקיים עמה קשר טלפוני ותו לא. אשתו של המורה אינה אם ושום דמות נשית בסרט אינה ממלאה תפקיד אימהי. בהיסוס רב מנסה אשר ליצור קשר עם נערה בת שכבתו, על רקע ניסיונותיו להבין את המטאפורה שמצמיד לו המורה שטען כי הוא מתנהג כאילו הוא "על קוצים".

חומרי הלימוד בספרות משמשים את הבמאי להעניק מעמד אותנטי ליצירה, שכן הם לקוחים מתכנית הלימוד העכשווית בבתי הספר התיכוניים, ואף להוסיף לה משמעויות נלוות. שתי יצירות מוזכרות בסרט: המחזה "אנטיגונה" של סופוקלס, המשמש מעין רמז מטרים לעתיד לבוא, והסיפור "יגון" של צ'כוב. סיפורו של צ'כוב, הזכור אולי לכל בוגר תיכון בישראל, מדגים את המצוקה הלא-מילולית שחוהה אשר וגם את הנלעגות והקיבעון של המערכת. מקצוע הספרות הוא מהנלעגים ומהמושמצים במערכת החינוך כולה. אך רמי, בן דמותו של הבמאי מתן יאיר, מעורר בתלמידיו שאלות נוקבות על אודות המציאות החברתית והעולם. לפיגומים בסרט קיים אפוא ממד סמלי. כשמו כן הוא: הסרט לא מבקש לספק תשובות לשאלות, אלא מותיר אותן מרחפות באוויר.

ובנימה אישית, כמו מתן יאיר והמורה רמי שמעוצב בדמותו, עברתי שנים רבות כמורה לספרות בבית הספר "היובל" בהרצליה. ההצצה שמספק הסרט לשגרת החיים של המורה חיוקה את החלטתי להמליץ על צפייה בסרט זה.

"פיגומים", בימוי ותסריט: מתן יאיר; שחקנים: אשר לקט, עמי סמולארצ'יק, יעקב כהן, קרן ברג; צילום: ברטוש ביאניק; עריכה: דב שטויר. ישראל, 2017, 94 דקות.

אשר לקט (בתפקיד עצמו) הוא נער מתבגר, "מופרע", תלמיד בכיתה המקבצת את התלמידים שהתקשו להסתדר במסגרות אחרות. אשר גר עם אביו ועוזר לו בעבודות הבניין בעסק המשפחתי. מילו לקט, אביו (יעקב כהן), הוא בעלים של עסק פיגומים קטן, אסיר משוחרר ואדם בודד. לבית הספר מגיע רמי (עמי סמולארצ'יק), מורה חדש לספרות ולהיסטוריה. רמי הוא איש צנוע, דל מראה ומעמד, נשוי ללא ילדים הסובל מעויותות בפנים. רמי חושף את אשר לעולמות תוכן חדשים ומעניק ביטוי לצדדים שלא היו חשופים בו לפני כן. כך, מהווה רמי מעין אב רוחני עבור אשר, ומערכת היחסים הנרקמת בין השניים מעיבה על מערכת היחסים בין אשר לאביו הביולוגי, הורוש ממנו לעזוב את ספרי הלימוד ולהקדיש את חייו לעבודה בבניין.

אשר, מילו ורמי הם כולם "שקופים", בלתי-נראים כמעט בעיני הסביבה. בסרט זה אין רשעים ואין מעשי עוולה שיוגרמו לצופים להתקומם. לכאורה, עומד לפנינו "סרט קטן", בלא מזימות בינלאומיות ואף לא דילמות לאומיות הרות גורל. הסרט מתרחש ברובו בבית ספר "רגיל" ובעיר "רגילה". גם באשר למערכת החינוך, לא עוסק הבמאי מתן יאיר בשאלות "גדולות" הנקשרות לבתי ספר תיכוניים (גיוס לצבא, הדתה וכן הלאה). ובאשר להיבטים הקולנועיים, אין בסרט צילומי טבע מרהיבים וגם לא תלבושות חריגות. יתר על כן, מרבית השחקנים בסרט אינם שחקנים מקצועיים אלא "נון-אקטורס". כך נימק יאיר בחירה אמנותית זו בדבריו שהתפרסמו באתר קרן הקולנוע הישראלי: "הכוונה שלי הייתה לשמור על אותנטיות בסרט באמצעות הדיאלוגים, האנרגיה והתנועה. כיוונתי לכוראוגרפיה שיהיה בה את הקצב הנכון, ולכן בחרתי לעבוד עם 'נון-אקטורס'. אני סבור כי הדרך שבה הם מחזיקים את גופם, מדברים ומגיבים תקרב אותי לתחושת הריאליזם שאני מכוון אליה ולחזון הקולנועי של הסרט".

בפני הצופים נגלה סיפור המבוסס על חוויות אישיות. בכישרון רב מקנה יאיר לחוויה אוניברסליות; כל אחד מהצופים יוכל להזדהות עמה. בין המורה לבין תלמידו נרקמת מערכת יחסים עדינה ומיוחדת. הם רואים האחד את השני במקום שהמערכת אינה רואה את שניהם. הסרט ירגש כל מי שהיה אי-פעם תלמיד, ולבטח כל שהיה אי פעם מורה; כל מי שהוא הורה וכל מי שהיה ילד. כלומר, את כולנו.

מתן יאיר הוא במאי, תסריטאי, סופר ומורה לספרות ולהיסטוריה בבית ספר התיכון "היובל", בו מצולם הסרט, מזה תשע שנים. את התסריט לסרט "פיגומים" כתב בהשראת חוויות מהעבודה עם תלמידים. אשר לקט, המגלם את עצמו בתפקיד הגיבור, היה תלמיד של הבמאי בכיתת "אתגר" לבני נוער המתקשים בלימודיהם. כמה מחבריו ומתלמידיו של

ההנהגה מתחדשת

מעמידר לעיריית תל אביב, וזו הפקיעה את הקרקע על בסיס תקנה מ-1956 שמגדירה את השטח כציבורי. בשנות ה-70 פינו חצי מהתושבים את בתיהם וקיבלו מפתחות לדירות חדשות. המצב המשפטי הנוכחי הוא בכי רע: אין לתושבים כל זכות על הקרקע. הרשלנות ברישום הייתה של מנהל מקרקעי ישראל. הפיצוי היחיד שהעירייה מציעה כעת – שווי השקעות, שלא מאפשר בפועל רכישת דירה חדשה בשום מקום. עד כה, התעלמה העירייה מהתושבים לחלוטין. רק לאחרונה הסכימה העירייה לפנות לשמאי כדי לאמוד את הפיצויים. כל 25 המשפחות מנהלות הליכים משפטיים מול העירייה; רובם מצויים בשלב ההוכחות. לאחד הדיירים כבר הרסו את הבית, והוא ישן בחורשה.

ח"כ דב חנין הגיב לדבריה של המשפטנית: "המאבק המשפטי חשוב ביותר, אך הוא מתנהל בתנאים לא טובים. מבחינת החוק אין תשובה למצב הזה. התושבים לא רשומים בשום מקום כבעלי האדמה. העבריינים האמתיים הם אנשי מנהל מקרקעי ישראל. יש צדק ויש חוק, ובמדינה הזו הם לא נפגשים לעתים קרובות. הבעיה הזו אינה קיימת רק כאן, אלא גם בשכונת הארגזים, בליפתא ובגבעת עמל".

אף שהעירייה טוענת כי הפינוי יתבצע לשם הרחבת פארק החורשות הסמוך, התושבים חוששים שיוקמו מגדלי יוקרה נוספים על חשבון שכונתם. עופר גולן, תושב השכונה: "גם כאן הולכים לבנות מגדלים. בשכונות מסביב בונים מגדלים. כאן ירחיבו את הפארק. זה, בתורו, יעלה את ערך המגרשים לבנייה ומגדלים נוספים יתווספו".

תושב אחר העיד על מצבו: "מחר אני עלול להיזרק לרחוב. יש לי אישה וילדים שלא נרדמים בלילה. מדוע אנחנו צריכים לסבול?". שושנה, ילידת השכונה, סיפרה כי אחיה "נשבר מהלחץ הזה. הוא החל לאיים שיעשה משהו עם הנשק של הבן החייל שלו. לי יש עסק. אני משלמת 5,000 שקלים בחודש לעירייה, והיא תהרוס לי את הבית ואת העסק?".

ח"כ חנין הבטיח להגיש הצעת חוק במטרה להסדיר את המגורים בשכונת אבו-כביר, ולדרוש קודם כל את הקפאת ההליכים משרת המשפטים ושר האוצר. "במקביל, יש להמשיך את הלחץ על עיריית תל אביב. זו שנת בחירות וצריך להעלות את הוויכוח לשם. הקול שלכם הכי חשוב. הוא צריך להישמע בכנסת, בעירייה, בבתי המשפט, ברחובות", סיכם את הפגישה.

תומא-סלימאן (משמאל) ואגבריה (צילום: "זו הדרך")

מועצת חד"ש התכנסה בשבת (25.11) בנצרת ובחברה בעפו אגבריה, ד"ר לרפואה וחבר כנסת לשעבר, לתפקיד היו"ר. אגבריה החליף את היו"ר היוצא מוחמד ברכה. הוא התמודד על התפקיד מול ח"כ עאידה תומא-סלימאן. ח"תאם וואקד (יו"ר נעמת במרכז הגליל), ד"ר אפרים דויד, ד"ר ואיל ג'השאן ועו"ד נקד נקד נבחרו כסגניו.

בשיחה עם "זו הדרך", מסר אגבריה רגעים לאחר סיום ספירת הקולות: "אני מודה למועצת חד"ש על האמון שנתנה בי, הבחירות הדמוקרטיות הללו צריכות להיות דוגמה לגופים פוליטיים אחרים. אני רוצה להודות לחברה עאידה על ההתמודדות. כשמברכים אותי, אני עונה שתהיה לי עבודה קשה במעמד הזה. קשה במיוחד תהיה המשימה להיכנס לנעליו הגדולות של מוחמד ברכה. עברנו את החלק הרשמי, עכשיו צריך להתרכז במטרה: לעשות הכל כדי לרתום את הציבור כולו למאבק. עלינו להיות חזקים, כי המצב במדינה נעשה קשה יותר ויותר".

עם החברות שנבחרו למוכירות חד"ש נמנות: נבילה אספניולי, נועה לוי, רנא זהר, הנדייה סעיר, סמר סמארה, רהאם נסרה, יעלה רענן, אמנה אבו אחמד, רים חזאן, כאמלה טיון, חורייה נסרה, רעות מור, נסרין מורקוס, פידאא טבעוני, ח"כ עאידה תומא-סלימאן ומייסס ג'לג'ולי. צעירים וצעירות רבים הצטרפו להנהגת החזית שרעננה את שורותיה.

אסיפת פעילים באבו-כביר

בשבוע שעבר התאספו תושבי שכונת אבו-כביר הנאבקים נגד העירייה שמנסה לפנות אותם מבתיהם ולהרוס את השכונה, בטענה שפארק השעשועים הסמוך צריך להתרחב על חשבון שטחי השכונה. לפגישה הצטרפו פעילי המפלגה הקומוניסטית, לרבות ח"כ דב חנין, כדי להקשיב לסיפוריהם של התושבים ולתכנן פעילות פוליטית משותפת נגד הגירוש. עו"ד מיטל המייצגת את התושבים שעתרו לבית המשפט דיווחה: "המדינה יישיבה אנשים בשכונה ב-48. בשנות ה-50 פרסמה עמידר נהלים חדשים בנוגע לבתים. התושבים שלא נחשפו אליהם – איבדו את הזכויות על הקרקע. הבעלות עברה

חיינו ופועלו של צ'ה גווארה, לציון 50 שנה להירצחו

שיחה בהשתתפות ד"ר אפרים דויד, ד"ר קלאודיה קידר, ד"ר מרגלית ב'רנו, פרופ' סופיה מנשה, ד"ר תמר טאבור ופרופ' אריה קצוביץ'
יום ד', 6.12, 14:30, אולם אבא אבן, האוניברסיטה העברית

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

בשיתוף פסטיבל 48 מ"מ

באב אלשמס - יוסרי נסוראללה

2004, מצרים (ערבית, צרפתית ואנגלית, כתוביות באנגלית)

מוצ"ש, 2 בדצמבר, 17:00, אחד העם 70, ת"א